

STORTINGET

Representantforslag 54 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk og Nicholas Wilkinson

Dokument 8:54 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk og Nicholas Wilkinson om bilstøtteordning også for dem som ikke har inntekts-givende arbeid eller er i utdanning

Til Stortinget

Bakgrunn

Bilstøtteordningen gir tilskudd til personer som trenger bil for å forflytte seg for å bryte en isolert tilværelse. Ordningen er viktig for å sikre et likestilt samfunn med muligheter for samfunnsdeltakelse også for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Det ble kuttet i bilstøtteordningen i statsbudsjettet for 2015. Ordningen ble utvidet for tilpassede kassebiler, men ble samtidig kuttet for ordinære personbiler. Samlet besparelse i 2015 var 50 mill. kroner. Summen er liten i den store sammenhengen, men ordningen betød mye for dem som fikk støtte.

Bilstøtteordningen for ordinære personbiler ble etter endringen forbeholdt folk i utdanning eller i lønnet arbeid. Tidligere kunne man få støtte til bil dersom man «trengte bil for å bryte en isolert tilværelse». Da innskrenkningen ble gjort i 2015, ble folks mulighet til å leve selvstendige liv svekket. Likestillingen mellom folk med funksjonsnedsettelse og andre ble kraftig svekket.

For mennesker som hverken har anledning til å utdanne seg eller komme i lønnet arbeid, har kuttet ført til mer isolasjon og gjort en vanskelig hverdag enda vanskeligere.

Konsekvenser av endringen

Folk ønsker å delta i samfunnet. Når noen ikke kan delta, må fellesskapet stille opp for å sikre alle like gode muligheter. Uten bil mister mange muligheten til å ha et selvstendig liv. De kan ikke komme seg på butikken, til legen eller til venner.

Flere funksjonshemmede har i dag få eller ingen muligheter til å få lønnet arbeid, og det er begrenset hvor mange år man kan utdanne seg. Bilstøtteordningen er nødvendig også for folk uten utdanning eller inntektsgivende arbeid. Også disse ønsker et selvstendig liv med mulighet for å bevege seg.

Deltakelsen i demokratiet og organisasjonslivet blir svekket fordi fysiske møter og samlinger krever at folk kan forflytte seg til et felles møtested. Flere funksjonshemmede vil med endringen ikke lenger kunne delta på like fot med andre.

Flere døvblindfødte må reise langt for å kunne møte noen de kan kommunisere med. Noen funksjonshemmede har full førlighet, men har en oppførsel som gjør det umulig å reise med kollektivtransport. Begge disse gruppene er blant dem som er rammet hardt av endringene i ordningen, fordi deres pårørende tidligere fikk bilstøtte for å hjelpe dem med transport.

Folk med varig tilrettelagt arbeid uten lønn mistet retten til bilstøtte med omleggingen som ble vedtatt. Nav regner ikke ulønnet arbeid som «jobb», og personen tilfredsstillter dermed ikke de nye kriteriene for bilstøtte. Det kan føre til at en person i varig tilrettelagt arbeid må slutte i jobben. Muligheten for å bevege seg ut blir sterkt begrenset, og slik skapes en isolert tilværelse.

Folk som får lønnet arbeid, og som dermed har rett på bilstøtte til vanlig personbil også med de nye reglene, vil trolig måtte vente noen måneder før de får tilskuddet

og en eventuell tilpasning av bilen. Det kan gjøre at de ikke kan ta jobben likevel. En av intensjonene med ufører reformen var at uføretrygdete skulle kunne ha arbeid ved siden av trygd. Personer som får små midlertidige stillinger og dermed går inn og ut av arbeidslivet, vil trolig heller ikke ha rett på bilstøtte. Omleggingen av bilstøtteordningen svekker dermed folks mulighet til å arbeide og delta i samfunnet.

Eksempel på utfall

I september 2017 var det et oppslag i Eidsvoll Ulensaker Blad om en person som var i tilrettelagt arbeid og som mistet retten til bilstøtte fordi han ikke var lønnet. Han ønsket å arbeide, men hadde en gammel bil som var klar for utskifting. Mens han tidligere var omfattet av bilstøtteordningen, er han nå utestengt fra den. Som ufør har han ikke råd til å kjøpe bil uten økonomisk hjelp. Uten bil vil han ikke lenger kunne komme seg på jobb. Flere partier uttalte seg da kritisk til effekten da avisa konfronterte dem med konsekvensene av endringene:

«Det handler om rett til et tilrettelagt liv»,

svarte Kristelig Folkeparti.

«Det er klart at om man har sterkt nedsatt bevegelsessevne bør det ytes støtte til bil»,

svarte Høyre.

«Framlegget – og vedtaket – om å fjerne bilordningens gruppe 1, er noe av det styggeste den sittende Regjeringen har gjort»,

svarte Arbeiderpartiet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre tilskudd til bil for personer som trenger bil i gruppe 1 for å bryte en isolert tilværelse.

7. november 2017

Solfrid Lerbrekk

Nicholas Wilkinson